

COMUNICAT DE PRESĂ nr. 101/25

Luxemburg, 1 august 2025

Hotărârea Curții pronunțată în cauza C-544/23 | BAJI Trans

Principiul aplicării retroactive a legii penale mai favorabile se extinde la o sancțiune calificată drept administrativă în dreptul național atunci când aceasta este de natură penală în sensul dreptului Uniunii

Acest principiu trebuie aplicat și în cadrul unui recurs în casație atunci când acesta face parte din cursul normal al procesului, indiferent dacă hotărârea împotriva căreia este îndreptat recursul este considerată definitivă în dreptul național

La solicitarea Curții Administrative Supreme din Slovacia, Curtea de Justiție aduce precizări importante cu privire la principiul aplicării retroactive a legii penale mai favorabile prevăzut de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) (care se aplică în toate situațiile în care o autoritate națională pune în aplicare dreptul Uniunii). Deși acest principiu este rezervat domeniului penal, calificarea unei sancțiuni administrative în dreptul național nu exclude în mod necesar aplicabilitatea acestui principiu. Astfel, este posibil ca, în temeiul dreptului Uniunii și în scopul garantării unei aplicări uniforme a acestui principiu, o sancțiune administrativă să trebuiască să fie considerată drept penală având în vedere natura însăși a încălcării și gradul de severitate a sancțiunii. Pe de altă parte, acest principiu se aplică atât timp cât condamnarea nu a rămas definitivă. Ceea ce, în acest context, trebuie sau nu trebuie considerată o hotărâre definitivă este de asemenea delimitat de dreptul Uniunii. Simpla împrejurare că o decizie de condamnare este calificată definitivă în dreptul național, în condițiile în care poate face obiectul unui recurs în casație, nu este suficientă pentru a înlătura aplicarea acestui principiu.

În Slovacia, conducătorul auto al unei betoniere a fost sancționat cu o amendă de 200 de euro după ce s-a constatat, la 4 noiembrie 2015, că tahograful vehiculului său nu a făcut obiectul inspecției periodice obligatorii. Această obligație decurgea la acel moment din dreptul slovac coroborat cu dreptul Uniunii¹.

Curtea Regională din Bratislava, sesizată de conducătorul auto și de societatea BAJI Trans, căreia îi aparținea betoniera, a confirmat această amendă în anul 2019. În aceste condiții, conducătorul auto și BAJI Trans au introdus recurs în casație împotriva deciziei pronunțate de Curtea Regională din Bratislava.

Dreptul Uniunii a fost modificat ulterior, cu efect de la 20 august 2020, în sensul că statele membre pot să scutească de la acel moment vehiculele care transportă beton gata de utilizare de obligația de a fi dotate cu un tahograf², ceea ce Slovacia a și făcut, în momentul în care procedura de recurs era încă desfășurată. În aceste condiții, conducătorul auto și BAJI Trans au susținut că faptele săvârșite în noiembrie 2015 nu mai erau nelegale și că, prin urmare, amenda ar trebui să fie înlăturată.

Curtea Administrativă Supremă din Slovacia, care trebuie să soluționeze recursul, a solicitat Curții de Justiție să se pronunțe cu privire la domeniul de aplicare al principiului aplicării retroactive a legii penale mai favorabile prevăzut de cartă. Ea subliniază că, în dreptul slovac, încălcarea în cauză este considerată o contravenție și că decizia pronunțată de Curtea Regională din Bratislava este considerată definitivă chiar dacă se poate introduce recurs

împotriva sa.

În primul rând, Curtea constată că, atât prin legislația sa inițială, cât și prin modificarea intervenită ulterior, legiuitorul slovac a pus în aplicare dreptul Uniunii, astfel încât cartă se aplică în speță.

În al doilea rând, Curtea subliniază că principiul aplicării retroactive a legii penale mai favorabile, prevăzut de cartă, este rezervat domeniului penal. Cu toate acestea, faptul că o sancțiune este calificată drept administrativă în dreptul național nu exclude în mod necesar aplicarea acestui principiu. Astfel, pentru a garanta o aplicare uniformă a acestui principiu în întreaga Uniune Europeană, alte două criterii pot conduce totuși la calificarea unei asemenea sancțiuni drept sancțiune penală, și anume natura însăși a încălcării și gradul de severitate a sancțiunii.

În al treilea rând, Curtea precizează că aplicarea principiului retroactivității legii penale mai favorabile, prevăzut de cartă, presupune ca modificarea legii să reflecte o schimbare de poziție a legiuitorului cu privire la încadrarea penală a faptelor săvârșite de persoana în cauză sau cu privire la pedeapsa care trebuie aplicată. În speță, legiuitorul slovac și-a schimbat într-adevăr poziția cu privire la voința de a reprima fapte precum cele reproșate conducătorului auto în cauză.

În al patrulea rând, Curtea amintește că principiul aplicării retroactive a legii penale mai favorabile, prevăzut de cartă, se aplică atât timp cât nu s-a pronunțat nicio condamnare definitivă. Or, împrejurarea că o condamnare este considerată definitivă în temeiul dreptului național nu exclude aplicarea acestui principiu. Astfel, în acest scop, o condamnare nu poate fi considerată definitivă atunci când poate face obiectul unei căi de atac ordinare, și anume orice cale de atac care face parte din cursul normal al unui proces și care constituie în sine o evoluție a procedurii pe care o poate prevedea în mod rezonabil orice parte. Această situație se regăsește în cazul recursului în casație cu care este sesizată Curtea Administrativă Supremă din Slovacia.

Prin urmare, o instanță de casație este obligată, în principiu, să permită autorului unei încălcări care este sancționat în aplicarea dreptului Uniunii să beneficieze de o reglementare penală care îi este favorabilă acestui autor, chiar dacă reglementarea respectivă a intrat în vigoare după pronunțarea hotărârii judecătorești care face obiectul recursului în casație.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral și, dacă este cazul, rezumatul](#) hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Traian Moga ☎(+352) 4303 3732.

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe [„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Rămâneți conectați!

¹ [Regulamentul \(CEE\) nr. 3821/85](#) al Consiliului din 20 decembrie 1985 privind aparatura de înregistrare în transportul rutier, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 561/2006 al Parlamentului și al Consiliului din 15 martie 2006.

² [Regulamentul \(UE\) 2020/1054](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 15 iulie 2020 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 561/2006 în ceea ce privește cerințele minime referitoare la duratele de conducere zilnice și săptămânale maxime, pauzele minime și perioadele de repaus zilnic și săptămânal, și a Regulamentului (UE) nr. 165/2014 în ceea ce privește poziționarea prin intermediul tahografelor.